EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.6.2025
COM(2025) 290 final

ANNEX 10

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele

Digikümnendi olukorda käsitlev 2025. aasta aruanne: jätkuv töö, et suurendada ELi suveräänsust ja kujundada ELi digitulevikku

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

RIIGIPÕHISED LÜHIARUANDED 2025

Soome

Kokkuvõte

Soome tegutseb tehnoloogialiidrina, kellel on digitaalselt paindlikud ettevõtted, kvalifitseeritud kodanikud ja tugev pooljuhtide tööstus. Kuigi gigabititaristu vajab täiendavat arendamist, on digitaalsed avalikud teenused inimestele ja ettevõtetele laialdaselt kättesaadavad.

Soome on digikümnendi eesmärkide saavutamisel väga edasipüüdlik: ta on seadnud 12 riiklikku eesmärki, millest 100 % on kooskõlas ELi 2030. aasta eesmärkidega. Riik järgib oma trajektoore hästi, liikudes neist 83 % puhul eesmärkide saavutamise graafikus (2024. aasta trajektooride alusel, mis on kindlaks määratud kaheksast analüüsitud põhilisest tulemusnäitajast kuue puhul). 11 soovitusest, mille komisjon 2024. aastal andis, on Soome ellu viinud 72 %, kas siis oluliste poliitikamuudatuste abil (27 %) või teatavate muudatustega (45 %), milleks võeti uusi meetmeid.

2024. aastal oli peaaegu kogu riik kaetud 5G-võrguga. Soome tugevdas Euroopa suveräänsust, arendades pooljuhte ning toetades valdkonnaüleselt tehisintellekti ja muud murrangulist tehnoloogiat. Nimelt asub Soomes üks esimesi Euroopa tehisintellektitehaseid. Soome ettevõtted kasutavad digivahendeid ja peaaegu kolmveerand neist kasutab pilvandmetöötluse lahendusi. Digitaliseerimisel on üldsuse kindel toetus, inimestel on tugevad elementaarsed digioskused ning suhteliselt head privaatsuse ja sisu hindamise oskused. Digivalitsuse lahendused on laialdaselt kasutusel. Samas püsib vajadus IKT-spetsialistide järele. Soome valmistub aktiivselt Euroopa digiidentiteedi määruse ja Euroopa terviseandmeruumi määruse rakendamiseks.

Digikümnendi põhiline tulemusnäitaja[1]	Soome				EL		Digikümnendi eesmärk 2030. aastaks	
	DESI 2024 (2023. a)	DESI 2025 (2024. a)	Aastane kasvumäär	2024. aasta riiklik trajektoor (3)	DESI 2025	Aastane kasvumäär	Soome	EL
Väga suure läbilaskevõimega püsivõrgu katvus	77,7 %	81,7 %	5,1 %	66,6 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Valduseni ulatuva valguskaabelühenduse (FTTP) kättesaadavus	61,1 %	68,3 %	11,6 %	66,6 %	69,2 %	8,4 %	100,0 %	–
Üldine 5G katvus	98,3 %	99,5 %	1,2 %	99,6 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Servasõlmed (hinnanguline)	24	47	95,8 %	–	2 257	90,5 %	–	10 000
Vähemalt algtasemel digimahukusega VKEd (2)	–	92,5 %	1,7 %	–	72,9 %	2,8 %	95,0 %	90 %
Pilvandmetöötlus	73,0 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tehisintellekt	15,1 %	24,4 %	61,4 %	26,0 %	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Andmeanalüüs	40,6 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tehisintellekt või pilvandmetöötlus või andmeanalüüs	79,5 %	–	–	–	–	–	–	75 %
Ükssarvikud	7	7	0,0 %	–	286	4,4 %	–	500
Vähemalt elementaarsed digioskused	82,0 %	–	–	–	–	–	87,0 %	80 %
IKT-spetsialistid	7,6 %	7,8 %	2,6 %	7,9 %	5,0 %	4,2 %	10,0 %	~10 %
eID süsteemist teavitamine		Jah						
Digitaalsed avalikud teenused kodanikele	90,6	96,3	6,3 %	92,0	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitaalsed avalikud teenused ettevõtetele	100,0	98,8	-1,3 %	–	86,2	0,9 %	100,0	100
Juurdepääs elektroonilistele terviselugudele	82,6	84,7	2,5 %	–	82,7	4,5 %	100,0	100

(1) Näitajate ja muude parameetrite kirjeldus on esitatud metoodikadokumendis.
(2) 2025. aasta DESI kajastab digimahukuse indeksi 4. versiooni, mis on võrreldav 2023. aasta DESI (2022. aasta kohta) digimahukuse indeksi väärtusega aastase kasvumäära arvutamiseks. See ei ole võrreldav indeksi 3. versioonil põhineva riikliku trajektooriga.
(3) Riiklik trajektoori väärtus, kui see on riiklikus tegevuskavas esitatud ja kui näitajat mõõdeti 2025. aasta DESIs (2024. aasta).

Vastavalt digikümnendit käsitlevale Eurobaromeetri 2025. aasta eriuuringule on 77 % Soome kodanikest arvamusel, et avaliku ja erasektori igapäevateenuste digitaliseerimine muudab nende elu lihtsamaks. Seoses avaliku sektori asutuste tegevusega peab 92 % oluliseks võitlust internetis levivate valeuudiste ja desinformatsiooni probleemiga ja selle leevendamist ning seoses konkurentsivõimega peab 88 % oluliseks tagada Euroopa ettevõtete võimalus kasvada, tugevdada oma juhtpositsiooni ja suurendada konkurentsivõimet kogu maailmas.

ELi konkurentsivõime, suveräänsuse ja vastupanuvõime suurendamine tehnoloogilise juhtpositsiooni abil

Soomel on suurepärane 5G-taristu ja riik teeb edusamme püsiühenduse parandamisel, kuigi see jääb endiselt alla ELi keskmise. Riik teeb märkimisväärseid jõupingutusi digitehnoloogia edendamiseks, eelkõige osaledes aktiivselt Euroopa kiibialgatuses, toetades teadusuuringuid, arendustegevust ja innovatsiooni kvantökosüsteemi valdkonnas ning koondades teadlasi ja ettevõtteid Soome tehisintellekti alastesse algatustesse. Kuigi Soome on teinud suuri edusamme digitehnoloogia kasutuselevõtmisel ja andmemajanduse potentsiaali ärakasutamisel, tuleb ambitsioonikate tehisintellekti ja andmeanalüüsi eesmärkide saavutamiseks jõupingutusi jätkata. Riigis on idufirmadele soodne ökosüsteem, ent laienemine on endiselt probleemne ja üldjuhul on Soome ettevõtetel raske saavutada kõrget tootlikkust ja innovatsiooni. Hoolimata sellest on teadlikkus küberturvalisuse meetmetest kõrge. Soome võttis selles valdkonnas 2024. aasta oktoobris vastu tervikliku küberturvalisuse strateegia aastateks 2024–2035.

ELi inimeste ja ühiskonna kaitsmine ja võimestamine

Soome digioskuste tulemused näitavad kaasavat kasvu eri rahvastikurühmade seas, kuigi maapiirkondade elanike ja eakamate seas on endiselt mõningast mahajäämust. Enamikul elanikkonnast on ka digitaalsisu kriitiliseks hindamiseks vajalikud oskused. IKT-spetsialistide, sealhulgas naisspetsialistide arv on kasvamas, kuid nende järele on endiselt suur nõudlus. Seetõttu on algatatud mõned meetmed, millega toetatakse IKT-alast kõrgharidust. Soome digitaalsete avalike teenuste puhul on tulemused peaaegu 100 punkti, kuid juurdepääs elektroonilistele terviselugudele edeneb aeglasemalt kui mujal ELis. 2024. aasta teises kvartalis teatas Soome nn kodanikusertifikaadil põhineva eID süsteemi edukast kasutuselevõtust. Soome valmistub Euroopa digiidentiteedi määruse ja Euroopa terviseandmeruumi määruse rakendamiseks, osaledes aktiivselt Euroopa suuremahulistes katseprojektides ja muudes riikidevahelistes projektides.

Digipöörde potentsiaali kasutamine aruka keskkonnahoidlikkuse tagamiseks

Soome on IKT-sektori keskkonnamõju seire ja vähendamise valdkonnas juhtpositsioonil. Samuti seob ta puhta energia ettevõtetele pakutavate soodustustega ja viib tehnoloogilised edusammud kooskõlla kestlikkuse eesmärkidega. Märkimisväärseks näiteks on superarvuti EuroHPC LUMI, mis majutab kliimamuutustega kohanemise digiteisikut. Riigil on digikümnendi heade tavade edendamise algatuse raames oluline osa keskkonnahoidlike algatuste tutvustamisel.

Riiklik digikümnendi strateegiline tegevuskava

Soome esitas 29. novembril 2024 riikliku digikümnendi tegevuskava lisa. Nagu ka algne tegevuskava, põhineb lisa Soome digikompassil. Tegevuskava sisu ja selle ajakohastatud versioon töötati välja

koostöös sidusrühmadega. Uues tegevuskavas võetakse arvesse suurt hulka soovitusi, mis 2024. aastal tegevuskavaga seoses esitati, ning see sisaldab nii täiendavaid kui ka muudetud eesmärke ja trajektoore. Kõik eesmärgid on kooskõlas ELi 2030. aasta eesmärkidega ja kaks neist on ELi eesmärkidest isegi kõrgemad: elementaarsete digioskuste eesmärk on 87 % ja algtasemel digimahukusega VKEde eesmärk on 95 %. Muudetud tegevuskavas on jätkuvalt esikohal pooljuhid ja kvanttehnoloogia, teadusuuringud, arendustegevus ja innovatsioon ning ettevõtete digitaalne võimestamine. See sisaldab 14 meedet, mille eelarve on 559 miljonit eurot, sealhulgas 556 miljonit eurot riigieelarvest (vastab 0,2 %-le SKPst). Tegevuskava hõlmab paljusid digikümnendi eesmärke, nagu inimkeskse digikeskkonna loomine, tehnoloogilise juhtpositsiooni saavutamine, suveräänsus, konkurentsivõime ja rohepöörde toetamine.

Digivaldkonna rahastamine ja projektid

Soome taaste- ja vastupidavuskava alusel on digivaldkonnale eraldatud 526 miljonit eurot (29 % kogueelarvest)[1]. Lisaks on ühtekuuluvuspoliitika raames eraldatud 385 miljonit eurot – mis moodustab 20 % riigi kogurahastusest ühtekuuluvuspoliitika alusel – Soome digipöörde toetamiseks[2].

Soome on keeletehnoloogia liidu jaoks loodud Euroopa digitaristu konsortsiumi liige. Soome osaleb otseselt mikroelektroonika ja kommunikatsioonitehnoloogia üleeuroopalist huvi pakkuvas tähtsas projektis (IPCEI-ME/CT). Riik osaleb ka Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõttes EuroHPC ja Kiipide Ühisettevõttes.

Soome on heade tavade edendamise algatuse[3] keskkonnasäästliku IT teemavaldkonna kaasjuht ning ta edendab teabevahetust riiklike poliitikameetmete kohta, mille eesmärk on muuta digitehnoloogia keskkonnahoidlikumaks. Riik on selles valdkonnas juba tutvustanud kahte parimat tava. Lisaks sellele on Soome tutvustanud parimaid tavasid digioskuste arendamise ja ettevõtetes digitehnoloogia kasutuselevõtu kohta.

Digiõigused ja -põhimõtted

Toetava uuringu kohaselt on Soome tegevus **digiõigusi ja -põhimõtteid käsitleva Euroopa deklaratsiooni** järgimisel üsna aktiivne: kokku on käivitatud 72 algatust ja 2024. aastal käivitati viis uut algatust. Soome tegutseb kõige aktiivsemalt seoses inimeste seadmisega digipöörde keskmesse. Algoritmide ja tehisintellektisüsteemidega suhtlemisega seotud tegevus on piiratum. Meetmetel, mida võetakse solidaarsuse ja kaasamise valdkonnas, näib kohapeal olevat kõige enam mõju, erinevalt meetmetest, mis puudutavad kestlikkust.

[1] Digieesmärkide saavutamiseks ette nähtud rahaliste eraldiste osakaal on arvutatud taaste- ja vastupidavusrahastu loomise määruse VII lisa alusel. Andmeid ajakohastati viimati16. mail 2025.

[2] See summa sisaldab kõiki investeeringuid, mis on konkreetselt ette nähtud digipöörde toetamiseks ühtekuuluvuspoliitika programmitöö perioodil 2021–2027 või millega panustatakse sellesse märkimisväärselt. Rahalised vahendid pärinevad Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfond+-ist ja Õiglase Ülemineku Fondist.

[3] Heade tavade edendamise algatus on platvorm, mis võimaldab liikmesriikidel tutvustada edukaid meetmeid ja jagada probleeme, mis neid on digikümnendi sihtide ja eesmärkide poole püüdlemisel tekkinud. Head tavad tehakse liikmesriikidele kättesaadavaks portaali andmehoidla kaudu ja neid tutvustatakse korrapäraselt korraldatavatel seminaridel, mis keskenduvad praegu kolmele teemavaldkonnale: digioskused, keskkonnasäästlik IT ja digitehnoloogia kasutuselevõtt.

Soome

Soovitused

- **Gigabitiühenduvus.** Tugevdada tuleks jõupingutusi gigabiti kiirusega püsivõrguühenduse arendamiseks, sealhulgas julgustades olemasoleva lairibaühenduse toetusmeetme kasutuselevõttu ja määrates kindlaks kõige sobivamad strateegiad täieliku katvuse saavutamiseks.
- **IKT-spetsialistid.** Tugevdada tuleks jõupingutusi IKT-spetsialistide, sealhulgas välismaiste spetsialistide leidmiseks, pakkudes neile kohandatud koolitusprogramme ja tegeledes soolise lõhe probleemiga selles valdkonnas.
- **Tipptehnoloogia.** Tuleks veelgi edendada akadeemiliste ringkondade, ettevõtete ja muude sidusrühmade vahelist koostööd, et suurendada innovatsiooni digitehnoloogia toetusel.
- **Tehisintellekt.** Jätkata tuleks tehisintellekti ökosüsteemi tugevdamist, et suurendada Soome juhtivat rolli selles valdkonnas.
- **Küberturvalisus.** Tuleks jätkata jõupingutusi küberturvalisuse valdkonnas, et tegeleda muutuvate ohtudega, eelkõige ettevõtetes ja haldusasutustes.
- **Ükssarvikud.** Jätkata tuleks digitaalsete idufirmade ettevõtluskeskkonna ja rahastamisele juurdepääsu parandamist, et nad saaksid laieneda ja ülemaailmsel tasandil konkureerida.
- **Pooljuhid ja digitaalne innovatsioon.** Jätkata tuleks investeerimist elutähtsa tehnoloogia arendamisse ja tootmisse digi- ja süvatehnoloogia valdkonnas.